

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 240 K
mesečno 20 .
za inozemstvo . . . 600 .
—
Oglasi za vsaki mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
—
malih oglaš. do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uradništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.
Upravištvo:
Trsarsnova ulica t. 74
Telefon št. 86.
—
Račun kr. pošt. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 12. decembra.

Naši «revizijonisti» bodo slabo spali, kadar si prečitajo poročilo o poteku kongresa srbske radikalne stranke. Koliko nad so gradili vsi oni, ki bi se danes nogo jutri zopet razšli to našo slogo Jugoslavijo za večerajšnji in današnji dan! V duhu so gledali Stojana Protića, svojega najnovejšega angelja varuha, kako osvaja zopet vodstvo radikalne stranke ter jo z vibrirajočimi zastavami vodi v boj proti vidovdanskim ustavi kot prvo četo v vojski onih politikov, katerim tri leta ustavne borbe niso še dovolj in ki nimajo večje ambicije nogo razrušiti komaj postavljene temelje naše države.

Vse te nade so žalostno propadle. Gosp. Stojan Protić se na radikalnem kongresu ni niti pojavil in radikalna stranka je z najenergičnejšo gesto odhila od sebe vsako misel, da bi smela pomagati onim, ki hočejo novih ustavnih bojov. Še več. Enodušno je priznala svojo dolžnost, da čuva in brani vidovdansko ustavo do njene popolne zmage. Tako so razpršene sanje naših klerikalcev in njihovih zaveznikov in prazen nič in gosp. Protića bo v njihovih očeh pač kmalu zadela usoda krivega preroka.

Tolazili se bodo s 15.000 glasovi, ki jih je večeraj dobil pri občinskih volitvah v Zagrebu «Hrvatski blok». Povečevali bodo zmago zapeljivcev, šarlatanov in brezvestnežev, ki so za svojo protinarodno in protidržavno cilje znali služiti v eno fronto slannatoglavne burle in desperadne komuniste v znamenju odpora proti vsemu, kar je velika doba osvobodjenja in ujedinjenja narodu dala in kar mu za bodočnost še obeta. Radičević, frankovci, zajedničarji in komunisti so dobili 36 od 50 mandatov, zagrebškega občinskega sveta. Nerazumljiva je politika zavednih mas, ki vidijo z lastnimi očmi, kako se pred njimi dviga Zagreb iz male sirovaške mačbarske dekle v jugoslovansko veliko mesto, vsek dan bogatejše za materijalnih in kulturnih dobrinah. In vendar verjamejo zločinski agitatorjem, ki jim pripovedujejo, da naša Jugoslavija Zagreb zanemarija in da so Hrvati zatirani. Ali bo prišel čas streznjenja? Res je, nad 15.000 glasov so dobili blokisti, pa nad 3000 jih je bilo oddanih tudi za listo onih, ki iskreno jugoslovansko čutijo. In majhen napredek od zadnjih občinskih volitev je vendar tu. Hrvatski blok ima za dva mandata manj, demokrati so dobili mesto pet šest odbornikov, h katerim smemo prišteti še dva disidentna «tribunška» manjata. Jugoslovanska misel se v Zagrebu drži — e pur si muve. To je razveselivo in morda še to, da so klerikalci tako sramotno propadli in da je Zagreb vsaj v tem oziru pokazal nekaj občutja za čistočo. Večerja je Stepan Radič napovedoval v prvi pisanosti znamenjavja boj državi in prisposljal hrvatski del našega naroda z Irci, ki so se borili za nacionalno samoupravo proti tujočnim gospodjem. S tem govorom se je Radič znova postavil izven naroda in izven države. Jugoslavija in jugoslovanski narod ne bosta kapitulirala pred tem zločinskim tribunom in Zagreb je postal sam sebi največji sovražnik, ko si je izbral Radiča za gospodarja.

Zagrebški dorodek seveda ne more imeti volje na velike naša državna vprašanja. Moral bi na biti nov opomin vsem, ki hočejo našo državo, da se zavedajo svojih dolžnosti namram nje. Dosednji zadnji dni so nas žal znova potvrdili, da v eni naših največjih političnih organizacij, v radikalni stranki ni še zmagalo načelo, da je država več nego partija. Kriza je revolucionarna. Šele v sredo bo naša odločitev. Ako bo radikalna stranka do konca odhila vse tudi najmočnejšovalnejše predloge demokratov, potem bo krona postavljena pred odločitev, ki nam pripiše morda novo fazo našega notranjega razvoja.

Enotne uradne ure

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Od jutri naprej velja za vse državne urade uradni čas od 8. do 14. ure.

OBNOVITEV TRGOVSKIH POGAJANJ MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

Rim, 12. decembra. (Izv.) Prihodnje dni odpotuje v Beograd komendator Luciojli z dodeljenimi mu eksperti za obnovitev trgovskih pogajanj z Jugoslavijo. Delaracija bo imela razločno nadaljevali porajanja, ki so bila svoj čas prekinjena, ter načeti tudi ona vprašanja, ki se doslej o njih sploh še ni razpravljalo.

Odločitev v sredo

RADIKALCI ODBIJAJO NOVE PREDLOGE DEMOKRATOV. — DAVIDOVIČEVO PISMO PAŠIČU. — V SREDO ODLOČITEV.

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Nikola Pašić bi moral že večeraj odgovoriti na Davidovičeve propozicije, a je namesto tega poslal k Davidoviču predsednika radikalnega kluba, Stanojevića, da mu izrazi željo radikalnega kluba, naj Davidović vrne kralju mandat in da naj pristane demokratiški klub na to, da se notranji porfeli prepusti radikalom. Davidović je odgovoril, da glede notranjega porfela na tej podlagi ne more popustiti, da pa je pripravljen vrniti kralju mandat pod pogojem, da se poprej končajo pogajanja in zaključijo sporazum med obema strankama, tako da bi bila nova vlada sestavljena že v 24 urah. Stanojević je poročal o tem Pašiću, ki je izjavil, da ne pristane nič na te pogoje.

Opoldne je sklical Davidović sejo demokratskega kluba, ki je sklenil so-

glasno, da v vprašanju notranjega ministristva ne popusti.

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Ker praznuje jutri naš kralj krstno slavo, g. Davidović ne bo šel na dvor. Kralj se odpelje za ta dan v Sremske Karlovce. Pojutrajšnjem bo potem g. Davidović referiral kralju o poteku svojih pogajanj za sestavo vlade. G. Davidović je poslal g. Pašiću pismo, v katerem prikazuje razvoj krize, ki so jo izzvali in jo zavlačujejo radikali, in v katerem zahteva definitivni odgovor do jutri zvečer. Med drugim povdarja g. Davidović v pismu, da radikali zahtevajo tudi sedaj zase predsedništvo vlade in zahtevajo, da bi v tej vladi sodelovali demokrati, med tem ko oni nočejo sodelovati v vladi, kateri bi predsedovali demokrati.

Kongres radikalne stranke

PROTIČ POPOLNOMA PROPADEL. — RADIKALCI ZA BREZPOGOJNO OČUVANJE VIDOVDANSKE USTAVE.

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Večeraj dopoldne se je pričel v dvorani hotela «Paris» kongres srbske radikalne stranke. Došlo je okoli 700 delegatov, zlasti iz Srbije, Bosne in Vojvodine, med njimi tudi «poverjeniki» iz Slovenije dr. Zupanič in dr. Sajovic.

Pašić, o katerem se je v soboto govorilo, da se radi bolezni ne bo mogel udeležiti kongresa, je prišel ter je bil z velikimi ovacijami izvoljen za predsednika. Stojan Protić ni prišel. Poslal je pismo, v katerem razlaga svoje stališče. Njegovi ožji prijatelji so nameravali aranžirati, da ga kongres povabi na sodelovanje, vendar so vzpričo razpoložanja ogromne večine delegatov to namero opustili.

Kot prvi je poročal Nikola Pašić o zunanjem položaju. Utemeljeval je politiko radikalne stranke med vojni in po vojni. Označil je žrtve, ki smo jih morali doprinesti glede našega narodnega teritorija kot nezogibne ter je izrazil simpatije svoje stranke namram Hrvatim in Slovincem, ki so ostali izven mej naše narodne države. To boli tudi radikalno stranko, katera pazljivo zasleduje dogodke med temi rojaki. Pašić je obravnaval končno aktualna zunanje-politična problema: balkanizacija in albanski. Dotaknil se je tudi vprašanja Reke. Pašićev govor je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Nato sta sledila referata posl. Ljube Jovanovića in dr. Laze Markovića o notranjem položaju.

Ljuba Jovanović je razpravljaj vprašanje našega ujedinjenja. Dokazal je s historičnimi, etnografskimi in geografskimi argumenti, da smo Srbi, Hrvati in Slovinci en narod ter pobilal separatistična naziranja. Konstatiral je, da prodira zavest narodnega jedinstva vse globlje v narodno maso. Ureditve naše države mora sloneti na tem najkroničnejšem temelju.

Dr. Laza Marković je poudarjal, odločilno važnost vidovdanske ustave za vse naše narodno in državno življenje. Ta ustava je prava magna charta libertatov našega naroda in ako jo pri merjamo z drugimi ustavami, vidimo da je zlasti v posledici individualnih slobodnih najsvobodnejša. Državljan

naše kraljevine pa naj se zavedajo, da svoboda nalaga tudi dolžnosti in da predvsem ne daje pravice, rušiti državno avtoriteto. Posl. Marković je končno z energičnimi besedami odklonil vprašanje revizijonističnega politiki ter je izjavil: Radikalna stranka hoče čuvati in braniti vidovdansko ustavo do popolne njene pobebe.

Markovićevim izvajanjem je sledilo burno odobravanje in zlasti njegovo izjavo ustavovernosti je zbor enodušno odobrill.

Nato je sledilo poročilo posl. Velizarja Jankovića o poljedelski politiki in posl. Momčila Ninčića o finacijski politiki, nakar je bila sinočnja seja zaključena.

Danes dopoldne se je kongres nadaljeval. Prvi je govoril Miša Trifunović, ki je poročal o prosvetni politiki. O agrarnem vprašanju sta govorila ministar Krsta Miletić in posl. Orgin, o socialni politiki na je poročal minister Nikola Uzunović.

Popoldne je sledila debata, v kateri so govorili razni delegati. Nekateri so kar najostreje napadali demokrate ter poimenovali demokratske ministre, kar je izzvalo pri treznejših elementih množico utis že z ozirom na dejstvo, da se je držal demokratski kongres napram vsem strankam in zlasti tudi radikalski strogo korektno. Delegat dr. Mišalić je celo stavil predlog, naj se kongres izroče proti vsemu sodelovanju z demokrati. Predsednik Pašić je izjavil, da tega predloga ne more dati na glasovanje. Med drugimi se je k besedi oglašal tudi dr. Miša Zupanič, ki je poročal o uspehih radikalne stranke med Košavarji.

Sejo je zaključil gosp. Pašić z izjavo, da kongres ni noben skleniti o takšnih vprašanjih in da pripada odločitev o tem, s katerimi strankami je treba ali mogoče sodelovati v vladi, poslančkomu klubu.

Jutri bodo sprejete izdelane resolucije, nakar bo kongres zaključen.

Kongres se vrši z izključenjem javnosti. Medtem ko so na demokratskem kongresu imeli vsi novinarji prost dostop, so na radikalskem klubu izključeni.

Zborovanje poljedelskega sveta

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Danes se je tu pričelo prvo zasedanje kmetijskega sveta za vso državo, ki bo trajalo ves taeden. Zasedanje je otvoril minister Pucelj. Za predsednika je bil izvoljen prof. Radovanović; kot prva točka je bil na dnevnem redu projekt zakona o zavarovanju proti toči. Predvidena je obvezna in enaka obtežitev za zavarovanje proti toči za vse davčne obvezance. Ustanoviti se ima poseben fond od 100 milijonov dinarjev. Za prvo in drugo letižetno leto je v to svrha predvidenih 50 milijonov dinarjev. Oni kmetje, ki jim je toča uničila polje in imajo vsega le 5 ha zemlje, dobe takoj izplačanih 50 odst. pripadajočo jim zavarovalnino ter se jim naknadno izplača vsa škoda. Za oceno škode je določena komisija sestojča iz okrajnega ekonomu, enega finančnega uradnika, enega narodnika ministristva poljoprivrede. Škoda se mora prijaviti tokom 48 ur. V referatu je navedeno, da je letos povzročila toča 87 milijonov dinarjev škode in sicer v Srbiji 26 milijonov, v Macedoniji

19 milijonov, v Hrvatski in Slavoniji 1.1 miliona, v Bosni in Hercegovini 6 milijonov, v Dalmaciji 22 milijonov, v Sloveniji 2 milijona, v Črni gori pa 775.000 dinarjev.

V debati so vsi govorniki sicer v načelu odobraval projekt zakona, vendar pa opozarjali še na razne neostatke. Predsednik Milan Radovanović in profesor dr. Oton Frančec sta se protivila temu, da bi se vsi sloji obtežili za to zavarovalnino. Končno je bil izbran petčlanski odbor, ki naj o zakonskem načrtu predloži komisiji čim ga prouči pismeni referat, nakar bo svet razpravljaj o njem v podrobni debati.

Novi načelnik generalnega štaba

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Današnja «Politika» javlja, da je kralj Aleksander podpisal večeraj ukaz, s katerim se imenuje za načelnika glavnega generalnega štaba, general Petar Pešić. Dosedanji načelnik, vojvoda Petar Bojović je stavljen na razpoložanje.

Načrti Karla Habsburga

ZANIMIVA RAZKRITJA V MADŽARSKEM PARLAMENTU. — PRED NOVIMI KOMUNISTIČNI PUČI.

Budimpešta, 12. decembra. (Izv.) Danes je predložil vicer skupščini Belo knjigo z dokumenti o obeh Karlovih pučih. Bela knjiga opravičuje postopanje vlade namram bivšemu kralju.

Na današnji seji skupščine so se resno spopadli legitimisti in horthyjevi. Grof Apponyi je imel dolg govor, v katerem je ponazoril stališče Karlistov. Rekel je, da je bila detronizacija neveljavna in da je Karl še danes pravno močni vladar Madžarske.

Stališče antikarlistov in pristašev Horthyja je obrazložil poslanec Gömpös, ki je znan kot intimen prijatelj drž. uprave. Ta je prečital celo vrsto vesti o Karlu, za katere je izjavil, da ima vlada dokaze v rokah. Po teh vesteh se namerava Karl vrniti na Madžarsko dne 24. junija prih. leta. Karl je zadnje čase s posredovanjem vojvode Reneja Parmškega poslal Briandiu spomenico, v kateri obljublja, da se bo, če mu antanta dovoli

vnesti madžarski prestol, pridružil kot madžarski kralj takih antanti in da bo prepuštil organizacijo madžarske vojske francoskim častnikom. Gömpös je pokazal vsa ta dokumenta, pismo, v katerem se zahvaljuje Karl vojvodi Parmškemu za njegov trud pri pogajanjih z generalom Franchet d'Espèrem in v katerem imenuje Horthyja in njegove pristaše pustoševce.

Potem se je glasovalo za odobrenje Bele knjige, ki je bila potrjena s 48 proti 44 glasovom, kar pomeni zmago horthyjevecev.

V nadaljnjem poteku seje je interpelliral posl. Huszar ministrskega predstelnika, ali mu je znano, da nameravajo boljševiki in komunisti uprizoriti o Božiču po vseh glavnih mestih Evrope veliko vstajo. Ministrski predsednik je odgovoril, da so mu znani podrobnosti načrti komunistov in da je ukrenil že vse potrebno, da se poizkusi vstaje že v krali zatro.

Avstrijsko časopisje pred kafasitrofo

SILNO PODRAZENJE PAPIRJA.

Dunaj, 12. decembra. (Izv.) Vsi dunajski časopisi bodo priobčili jutri na uvodnem mestu svojih izdaj izjavo združenja avstrijskih dnevnikov, po kateri obstoja vsled dejstva, da so papirnice naznanile, da bodo z novim letom enornino zvišale

cene papirja, nevarnost, da bodo morali prenehati izhajati vsi listi. Na ta način bi prišlo do 20.000 oseb ob svoj kruh. Polem časopisnih podjetij pa bi imeli tudi silno resne politične posledice, ki bi lahko zavzele kaiserofilne dimenzije.

Po zagrebških občinskih volitvah

Zagreb, 12. decembra. (Izv.) Povodom zmage Hrvatskega bloka pri občinskih volitvah pričobuje današnji «Hrvat» proklamacijo dr. Košutića, Radiča in dr. Surmina, ki naglašja, da predstavljaja 11. december dostojno obnovitev zmage hrvatskega seljaškega naroda z dne 28. novembra 1920. Zagreb je postal modra glava vsega hrvatskega naroda. Miroljubni republikanci so pokazali svojo demokracijo in solidarnost. Dalje objavlja «Hrvat» članek «Plebiscit v Zagrebu», v katerem izjavlja, da je na izizivanje opolnilih odgovoril večeraj Zagreb tako, kakor se izizivati hrvatskega naroda niso nadejali.

«Rječ» objavlja uvodnik, ki pravi, da pomeni večerajšnja zmaga hrvatskega bloka manifestacijo demagoge. Koalicija treh separatističnih strank (frankovcev, radičevcev in zajedničarjev) je hotela dati volitvam politični značaj, akoprav javnosti še vedno ne ve, kak je njen občinski gospodarski program, niti, ali je za republiko, ali za monarhijo, ali za federalizem, ali avtonomijo.

«Hrvat» prinaša dalje izvleček iz Radičevega govora na sestanku v Sokolu po občinskih volitvah: Radič je med drugim izjavil sledeče: «Današnji glas Zagreba je odgovor oni gospodi v Beogradu, katera se pretvarja, da ne razume hrvatski zahteve, ali ona bo morala, ali priti k pameti in k sporazumu z nami ali se z nami raziti v miru. Ko je veliko britansko carstvo s svojimi 500 milijoni državljanov priznalo malemu narodu od štiri do pet milijonov Ircov svobodno državo v sklopu britanske zajednice, potem ne more in ne sme zahtevati od hrvatskega naroda, da se podvrže bednemu beografskemu centralizmu. Proti našemu republikanskemu stališču se bo morda reklo, da morajo Irci v svojem parlamentu položiti angleškemu kralju prisego, ali to je povsem druga stvar. To je povsem v skladu s svobodno voljo irskega naroda izraženo v ustavi, a v drugo je tudi angleški kralj samo zunanji predstavnik suverenitete svobodnih narodov britanske državne zajednice. Gospodje ministri v Beogradu treba da znajo, da se hrvatski narod noče odreči svojli suvereniteti in jo izvojevati ali v sporazumu ali pa mimo Beograda, ako pa treba, tudi proti Beogradu».

FODPIS TRGOVSKE POGODBE Z NEMČIJO.

Beograd, 12. decembra. (Izv.) Predvidevanjem je bila podpisana pogodba med Nemčijo in našo državo. Podpisala sta jo nemški poslanik dr. Keller in predsednik naše komisije za «klepanje trgovinskih pogodb, Miša Popović.

STAVKA VSEUČILIŠČNIKOV.

Zagreb, 12. decembra. (Izv.) Današnja «Večer» poroča, da so beograjski vsenčliski študentje večeraj na svoji skupščini zagrozili s stavko, ako se ne izplačajo priznane štipendije in proglasijo svojo solidarnost s subotičskimi študenti, ki so iz isieza vzroka že stonili v stavko.

Maribor za 2 oblasti

Maribor, 12. decembra. (Izv.) Na večerajšnji seji občinskega sveta je stavil prof. Fran Voglar po kratkem stvarnem utemeljevanju najni predlog, ki pravi: «Z ozirom na agitacijo proti delitvi Slovenije na dve oblasti se obrača občinsko zastopstvo avtonomnega mariborskega mesta na beograjsko vlado ter jo povliva, da se naj ne da motiti po nikakih egoističnih zahtevah Ljubljane, ki bi ne videla rada, da bi ji nastala ob avstrijski meji močna gospodarska konkurencija. Strogo se naj izvrši ustava ter se da narodu za amčena avtonomija v taki meri, da bo središče oblasti lahko dosegljivo brez stroškov in brez prevlekle zamude časa. Severnemu delu Slovenije je Ljubljana preveč oddaljena in bi ne občutili takojšnji narod nobene avtonomije njenih dobrot, ako bi moral za vsako malenkost na južni konec Slovenije».

Najni predlog je bil sprejet z glasovi vseh občinskih svetnikov razen klerikalnih.

Nato je sprejel občinski svet proti demokratskim glasovom tudi proračun mestne občine za leto 1922, ki izkazuje 7 milijonov kron deficieta.

RUSKA TRGOVSKA POLITIKA.

Praga, 12. decembra. (Izv.) «Tribuna» poroča: V Pragi se je daljša časa mulila ruska trgovinska delegacija pod vodstvom Mostovenska, ki je izjavil v boljševiskem časopisu «Novi Mir», da je sklenil s Českoslovaškimi žilionske kučije, kar je pa neresenično. Medtem pa je začel Stinnes pogajanja z Rusijo in Mostovensko so je povrnili v Moskvo. Sovjetska vlada se hoče najbrže zato pogajati z Nemčijo in sklopiti z njo obširne kupčije, da bi tako neposredno prisilila veselile, da priznajo Leninovo vlado.

IZ RUSIJE.

Pariz, 12. decembra. Finsko časopisje javlja, da pošiljata sovjetki močna ojačenja v Karelijo. Položaj se smatra za zelo resen, ker so se rdeče čete tudi v Murmanu uprle ter usmrtilo komisarje.

Moskva, 12. decembra. Z vseh ozemelj, kjer vlada lakota poročajo, da se je položaj poslabšal. V samarski guberniji ljudje sliovito umirajo. Na Suvačnem divljajo skerbut, disenterija in kolera.

AMERIKA PREPOVE PRISELJEVANJE.

Pariz, 11. decembra. Po vesti lista «New York Herald» iz Washingtona, je poslanec Johnson predložil reprezentacijski zbornici zakonski načrt, ki predvideva prepoved priseljevanja za tri leta.

ČESKO AVSTRIJSKI DOGOVORI.

Praga, 12. decembra. (Izv.) Finančno politična pogajanja z Avstrijo so se večeraj nadaljevala. Razpravljalo se je o depozitih, o poravnavi medsebojnih terjatev in dolgov. Pogajanja dobno uspevajo in bodo koncem tega tedna najbrže že končana.

reses nd. Same nove stvari naimodernej.
ših francoskih skladateljev.

Panec: Čepci Franc Vergelj je bil turist, član Planinskega društva in športnega kluba Hermes. Gotj je tudi stika, lahko atletika in nogomet. Bil tudi večš slikarstva in zelo veljabilni svojimi stanovanjskimi tavarji.

Tam se je postavil na noge fašisti-
ski volanec Giunta, znan fil-pro-
letar nemirov in požigov v Testu,
rečeno »časť Italij« s tem, da deli
narene podpore delamržnim poulič

— Razočaritev Nemčije. Nemška vlada poroča, da je bilo do sedaj uničenih sledenjo nemško vojno gradivo: 3 milijonov 805.000 pušk, 102.867 mitraljezov, 28.910 metalcev min, 110.000 topov, 34.460, uničenih je bilo daljnih tulil, 4 milijonov granat in raketov za tobove, preko 14.000 letal in 27.000 vozičih avtomobilov.

ih tovarišev. Vsi let tega so bili vsi pri pripravi, da se Francé zopet kvi pri krenili zopet proti Gornjemu slugu v pripravi, da so snileto s Francem m potjo ali pa k'o na vihu. Prišli so do zveza sluga, so tam ohrepli in so ost tam približno dve uri, a Fennea ni bi

Ophibne so se vrnili v upanju, da sročeno v haki lovski kotli ali pa da pri

Panec: Čepci Franc Vergelj je bil turist, član Planinskega društva in športnega kluba Hermes. Gotj je tudi stika, lahko atletika in nogomet. Bil tudi večš slikarstva in zelo veljabilni svojimi stanovanjskimi tavarji.

Morski ropar

(Le Filibustier des Mers.)

Roman.

Na šest korakov razdalje od kralja izbore gospod de Gabaret pravi trenutek in se prikloni Tomažu, ki se je bil vežbal tudi v tem, stori enako. Toliko prisotnosti duha mu je še ostalo, da se je spomnil, da mora v vsem natančno posnemati vsako kretnost gospoda de Gabareta, če se noče pregrešiti proti etiketi. Kralj pa položil zelo vpludno roko na klobuk v pozdrav ter se ustavi.

Vse drugo je ostalo Tomažu v spominu, kakor oddaljene, neresnične sanje, ki se jih spominja sicer zmeden, toda neizbrisno živo... Gospod de Gabaret naslovi na kralja svoj pozdrav. Od njega ni Tomaž razumel niti besedice. Ko pa kralj odgovarja, je razumel Tomaž vsak zlog, kakor da se mu je sluh nepričakovano povrnil, in vsaka beseda kraljevega odgovora se mu je urezala v spomin za ves čas življenja. Kralj je namreč rekel:

«Vedno me veseli, da vidim hrabrega plemiča, ki je tako plemenito branil čast mojega orožja in slavo francoskega imena proti vsem mojim sovražnikom.»

Nekaj časa na to kralj nadaljuje:

«Torej to je oni korzarski junak, o katerem ste mi pripovedovali? Zares, junaksko izgleda. Pa je le to vse tudi resnično, kar ste mi pripovedovali o čudežnih junaštvih, ki jih je izvršil? Ni li vaša skromnost nanj zvalila nekaj junaštev, ki bi se morali po pravici pripisovati pravzaprav vam?»

To pot je Tomaž razumel besede zapovednika eskadre:

«Pri našem križnem Izveličarju, nikakor, Veličanstvo! Rad prisežem na vse to! Kapitan lahke in slabotne fregate, je ta gospod tukaj napadel tri velike holandske linijske ladje. Dve sta pred njim pobegnili, tretjo je pa zavezal in zažgal. Na to je svojo lastno fregato spravil zopet nekoliko v red, saj je bila, kakor mi sme Vaše Veličanstvo verjeti, precej zdelana, in se je potem brez oklevanja vrnil v največji bojni metež, da nam pomaga in da nas reši, gospoda de Harteloire in mene. Strela me naj ubije, če ni vsaka beseda tako resnična, kakor jo povem.»

«Ne dvomim o vaši resnicoljubnosti», odgovori kralj. «Zelo me je pa veselilo, da ste mi ves dogodek še enkrat opisali.»

In pogleda Tomaža. Ognjevitost tega vladarskega pogleda stori, da klecnejo Tomažu kolena in da mu vsa kri zapolje k srcu.

«Gospod», nadaljuje kralj in je tokrat obrnjen k Tomažu, «gospod,

vem da ste premožni in da vas ni vodil pohlep po nagradi. Želim vam izkazati vse spoštovanje, ki ga gojim do vas. Povejte mi, gospodine, ali ste do danes plemeniti?»

Zaman se trudi Tomaž, da odgovori. Besede mu zastajajo v izsušenem grlu. Le z glavo zmaje in pri tem pozdravi nemo, kakor je videl delati gospoda de Gabareta vsakokrat, kadar je odgovarjal na kraljeva vprašanja.

«Torej ste plemič od tega trenutka dalje», pravi kralj.

In pomigne enemu svojih gospodov, ki stoje razoglavi za njim. Ta stopi naprej, se prikloni skoraj do tal in nudi njegovemu Veličanstvu pergamenten zvitek, ki ga kralj vzame in lastnoročno nudi Tomažu.

«Na koleno!», zašepeta gospod de Gabaret Tomažu še pravočasno, in Tomaž v svoji vedno rastoči zmedenosti poklekne na obe kolena namesto na eno samo.

«Plemstvu v čast se spodobi», pravi kralj, «da se tako hrabri možje prištevajo njemu in ne ljudstvu. S tem vam izročam plemiško pismo in vas imenujem za svojega kapitana, da ne boste v bodoče imeli drugega gospodarja razen mene. Vse drugo prepustim vam. Zavedajte se, da je odvisno edino le od vas samih, da se ne ustavite na tako lepi poti k slavi. kajti naša marina zelo potrebuje dobrih zapovednikov eskadre, kakor

je to bil gospod de Gabaret do včeraj in potrebuje tudi dobrih generalnih lajtnantov, kakor je ta gospod odšel...»

Gospod de Gabaret se umakne za dva koraka, da se more pokloniti še nižje kakor doslej. In ko izvršuje ta svoj poklon, zašepeta Tomažu:

«Zahvalite se! Zahvalite se kralju!»

Tomaž obupno išče po vseh predalčkih svojih možganov za poklonom, ki naj bi izrazil vse njegovo veselje, njegov ponos in brezmejno vriskajočo hvaležnost, ki polni njegovo srce. Toda ne najde primerne besede. Ker pa hoče vkljub temu govoriti in izraziti vse te občutke, ki ga hočejo skoraj raznesti, se odkašlja dvakrat zapored in potem izreče, ne, skoraj zavpije iz polnega grla spomina vredne besede:

«Veličanstvo, no ta je pa res dobra!»

PETA KNJIGA.

Gnezdo postaja tesno.

1

Malò Trublet se naslanja v svoj novi mehki naslanjač in izteza roko proti hrastovi mizi, da dvigne pol prazno čašo k ustom. Andaluzijsko vino se sveti kakor čisto zlato. Ko ga stari Malò srka, se spomni, da ima njegova najmlajša hčerka prav tako zlate lase... To dekle pa sedi

poleg svojega očeta, klepetala in ob enem kvačka. Stari Malò se tudi spomni, da je barva tega vina slična barvi onih kovanil zlatnikov, ki so shranjeni v dobri hrastovi skrinji v kleti. Pri takšnem premišljevanju seže globoka radost do mozga starih izsušenih kosti. Malò odrine prazno čašo po mizi: «Bogami!» pravi. «Mina! Kaj se ne raduješ, da sedi tu vsa izvezena z zlatom, da se celo podšiv tvoje čepice sveti?»

Mina pa le molče pomiga z glavo, tako, da stari ne vidi, kaj pravzaprav meni, odgovora pa ne da nobenega in se dela, kakor da je vsa zatopljena v svoje opravilo.

Malò Trublet se nato obrne k svoji boljši polovici, ki kakor vedno poseda pri kolovratu ob velikem, z belimi gardinami zastrtem oknu.

«Mati,» jo vpraša, «poglej no, koliko kaže kukavica?»

Perina se dvigne in počasi drsa k stenski uri, da si ogleda, kako kažejo kazalci na počrneli plošči.

«Kmalu bo šest», pravi.

«Aha, prava ura!» reče stari oveseljen. «Tomaž sedaj gotovo kmalu pride. Pa tudi jaz se že veselim na večerjo, prav pošteno sem že gladen!»

Mina pa porogljivo zmaje z glavo. Njej se ne zdi verjetno, da pride Tomaž res tako kmalu. Mina ima svoje vzroke, da misli ako...

(Dalje prihodnje.)

MALIOGLASI

ateno do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, nepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

SLUŽBE

SPRETNEGA AKVIZITERJA, 2073

Ki so mu tržne razmere znane, sprejme imenito italijansko spedijsko firmo proti dobri plači in proviziji. Ponudbe v Trst, Casella Postale 573.

Sprejme se takoj KROJASKI POMOČNIK

za veliko delo. P. CAPUDER, krojač, Ljubljana, Vidovdanova cesta 2. 2062

PRIMERNO SLUŽBO

šče uradnik z večletno uspešno prakso. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Takojo«. 2043

EKONOM, 2072

več vseh panog kmetijstva, strojepisa in pisarniških del, išče službe. Najraje kot o-

skrbnik na kako privatno veleposevno. Sprejme tudi drugo primerno mesto. Naslov pri upravi »Jutra« pod »200«.

DRŽAVNI URADNIK, zmožen poleg slovenskega in nemškega tudi popolnoma arabskega jezika, želi sprejeti privatno službo v popoldanskem urah (4.—7. ure). Naslov: P. C., Ljubljana, postnoleže 1971

PRODAJ

Za 12.000 K se dobi NAJBOLJ OHRANJEN GLASOVIR Ljubljana, Hranilniška c. 7, I. nadst., vrata 48.

KUPIM

Rabljen, a dobro ohranjen PISALNI STROJ »ADLER« kupim. Ponudbe na Anton Sinkovec, Grusiplje. 2036

PRODAJ

PRODAM 2047 po nizki ceni popolnoma nove elegantne škornje št. 40. Naslov poro uprava »Jutra«.

Proda se 2084 MALA ZELEZNA PEČICA IN NEKAJ IGRAČ.

Ogleda se popoldne: Gradsko št. 11/1, desno.

TRGOVINA 2074

z mešanim blagom v manjšem obsegu, se proda ali da v najem. Ponudbe: Maribor, Aleksandrova cesta 45, vrata 3.

DOPISOVANJE

V KORESPONDENCO želi stopiti mlad gospod z značajno gospodično. Nasloviti je pod »Dragotin« na upravo »Jutra«. 2088

Popravek.

Odprto pismo na inš. »progo« v »Jutra« z dne 6. t. m. je bilo brez imena. Naslovijeno bi moralo biti na gospo SEDLAČ, Spod. Siska št. 201.

15 let star zdrav, čvrst fant

bi rad vstopil v kako večjo trgovino s mešanim blagom v mestu ali na deželi, kjer bi imel tudi hrano in stanovanje. Cenjene ponudbe se prosi na upravo »Jutra« pod »Friden in pošten«. 2087

Inženier dr. Miroslav Rasal

oblastvene poverjen staršev inženier Ljubljana Rikarjeva ulica št. 1.

Specijalne starševne podjate za bolnišnice, šolstvo in vsako družbo.

Iskraba vodnih sil.

Pozor! Trgovci in pekariji!

Prima dunajski špiritov kvas

najboljše znamke, največjo vzbujalno silo, teško skvarljiv, dobavlja od 4 kg nadalje po najnižji ceni 2076

IVAN ROY

Glavni trg 3, Maribor, Eksport dunajskega kvasa in življenjskih potrebščin.

Naročite dnevnik »Jutra«!

Posebnosti domačega izdelka za novorojence. Tetra-perilo.

2004

C. J. HAMANN

Mestni trg 8.

Velika avto-delavnica in garaža JOSIP JUG

sprejema vsakovrstna popravila od najmanjših do generalnih popravil. Postrežba točna, dela z jamčena. 2012

Maribor, Tržaška cesta 16.

Sprejemem perfektno stenografino-strojepisko.

2089

Vstop 1. februarja ali prej, plača po dogovoru. Ponudbe je poslati na upravo »Jutra« pod »Stenografino-strojepisko«. 2071

POTNIK

se išče za drobnarijsko in galanterijsko blago za Slovenijo in Hrvaško. Ponudbe je poslati na upravo »Jutra«. 2071

Več k ojaših pomočnikov

treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj.

Samostojni dobe proti garancijsko delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se: Emonska cesta 8. v pisarni. 1987

ERJAVEC & TURK

1771 »pri Zlati topati«

trgovina z železnino

(prej Hammerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7

nasproti križevniški cerkvi.

Zaloga cementa in karbida.

Kdor hoče kaj prodati

Kdor hoče kaj kupiti

Kdor išče službe itd.

— inseriraj v »Jutra«

Ivan Zakotnik

Telefon št. 379. mestni tesarski mojster Telefon št. 379.

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in svonike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. 1531 30 Tovarna furnirja.

Naiboliša Ljutomerska vina

ima v zalogi

tvrdka Lovro Petovar, Ivanjkovci,

ki ima 2010

lastne vinograde v Jeruzalemu.

Bančna in agenturna trgovina z živino

OTTO WAHL

Bančna in agenturna trgovina z živino

DRESDEN Schlachthof

Najugodnejše in reelno posredovanje za nakup in prodajo žive in zaklane živine

Telefon: Dresden 12.097

Brzojavni naslov: Wahl - Dresden - Schlachthof

PASSAU

Zastopnik: Claus - Passauerwolf

Uvoz in prodaja živih in zaklanih prasičev (Bakonyer)

Tranzitno razpošiljanje zaklanih prasičev v lastnih hladilnih vozovih

Telefon: Passau 78

Brzojavni naslov: Wahl - Passauerwolf